

ẢNH HƯỞNG CỦA MẠNG XÃ HỘI ĐẾN HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM KỸ THUẬT HƯNG YÊN

Hoàng Thị Ngọc, Lê Ngọc Phương
Trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Hưng Yên

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 10/11/2018

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 23/11/2018

Ngày bài báo được duyệt đăng: 11/12/2018

Tóm tắt:

Mạng xã hội Facebook được nhiều sinh viên sử dụng với mục đích giải trí và đặc biệt là mục đích học tập, trao đổi thông tin học tập. Bên cạnh những tác động tích cực, ở một góc độ nào đó, mạng xã hội Facebook gây ra những tác động tiêu cực đến sinh viên. Bài viết ảnh hưởng của mạng xã hội đến hoạt động học tập của sinh viên trường Đại học Sư phạm Kỹ thuật Hưng Yên, từ đó đưa ra khuyến nghị nhằm giúp sinh viên sử dụng mạng xã hội Facebook một cách hiệu quả. Theo kết quả nghiên cứu, mạng xã hội Facebook giúp cho lối sống của sinh viên trở nên năng động hơn, hỗ trợ sinh viên trong việc chia sẻ, tìm kiếm thông tin học tập. Đồng thời, bài viết cũng chỉ ra rằng việc sử dụng mạng xã hội Facebook có ảnh hưởng tích cực đến kết quả học tập của sinh viên hiện nay. Điều cần lưu ý là, sinh viên cần biết cách sử dụng Facebook một cách hợp lý để phát huy tối đa những lợi ích mà Mạng xã hội Facebook đem lại.

Từ khóa: Mạng xã hội, Facebook, Sinh viên, Học tập, Ảnh hưởng.

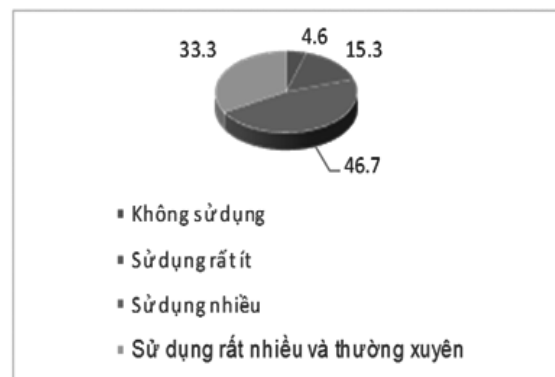
1. Đặt vấn đề

Hội nhập quốc tế là xu thế phát triển trong giai đoạn hiện nay của mọi người, mọi quốc gia và đặc biệt là sinh viên. Đi cùng với xu thế đó là sự phát triển không ngừng của Internet, mạng xã hội truyền thông đa phương tiện và nhu cầu sử dụng chúng của sinh viên. Trong bài viết này, chúng tôi tìm hiểu chủ yếu về sự ảnh hưởng của mạng xã hội đến hoạt động học tập của sinh viên. Số lượng và hình thức của các mạng xã hội đang lên rất nhanh; đi kèm với số đó là số lượng thành viên tham gia mạng xã hội cũng tăng một cách nhanh chóng mặt. Theo báo cáo tháng 4/2018 của tổ chức Weare Social, số người sử dụng mạng xã hội tại Việt Nam rất cao, đứng thứ 7 thế giới với 58 triệu người, tăng 16% so với cùng kỳ năm ngoái.

2. Tình hình sử dụng mạng xã hội của sinh viên

Trên thực tế Facebook ra đời vào ngày 4 tháng 2 năm 2004 do Mark Zuckerberg sáng lập [3], với những tính năng công nghệ ưu việt, độ tương tác cao, ứng dụng đa dạng, Facebook đang trở thành mạng xã hội phổ biến và được ưa chuộng nhất ở Việt Nam. Với những ưu điểm đó, Facebook thu hút số lượng người sử dụng ngày càng lớn. Đặc biệt là sinh viên, những người có nhu cầu giao lưu, kết nối và mong muốn được thể hiện bản thân trên mạng xã hội thì dường như Facebook là một phần không thể nào thiếu được trong cuộc sống. Từ kết quả về thực trạng sử dụng mạng xã hội Facebook trong sinh viên trên các khía cạnh: mức độ, thời gian, thời điểm, mục đích sinh viên sử dụng mạng xã hội Facebook của sinh viên hiện nay như sau:

Biểu đồ 2.1. Mức độ sử dụng MXH của sinh viên trường ĐHSPTK Hưng Yên

Mức độ sử dụng mạng xã hội Facebook là cao nhất chiếm 46.7% và chỉ có 3 sinh viên không sử dụng Facebook chiếm 4.6%. Bên cạnh đó, Youtube có tỷ lệ sinh viên sử dụng đứng thứ hai trong số các mạng xã hội. Nếu như Facebook có sức thu hút giới trẻ, đặc biệt là các bạn sinh viên bởi tính năng kết nối, chia sẻ với mọi người trên toàn thế giới thì Youtube hấp dẫn giới trẻ với những video clip trực tuyến, đa dạng thể loại về phim ảnh, âm nhạc, thời sự, ... Với một tài khoản trên Youtube, người dùng sẽ có một kênh video của riêng mình để có thể đăng những đoạn clip yêu thích, cùng chia sẻ chúng với bạn bè, người thân, thậm chí những người lạ. Ngoài ra, người dùng có thể lưu lại những clip mình mong muốn, sắp xếp chúng theo thứ tự, theo dõi các kênh mình quan tâm, bình luận trên các video yêu thích từ đó có thể kết nối với nhiều bạn bè. Ngoài ra, sinh viên có sử dụng mạng xã hội khác

như Flick, Twitter, Zingme, Go.vn,... Tuy nhiên, những mạng xã hội đó sinh viên sử dụng không thường xuyên như mạng xã hội Facebook bởi tính năng tiện ích, đa dạng của Facebook mang lại. Trong đó bộ phận giới trẻ là những người sử dụng nhiều nhất, họ có khả năng tiếp thu nhanh những cái mới nhanh chóng. Khi tìm hiểu thời gian sử dụng mạng xã hội của sv trong 1 ngày chúng tôi thu được kết quả như sau:

Bảng 2.1. Thời gian sử dụng Facebook trong một ngày

Thời gian sv vào facebook	Kết quả khảo sát	
	SL	%
Dưới 1h	95	31.6%
1h- 2h	102	34.0%
3h- 4h	86	25.8%
Từ 5h trở lên	17	5.7%

Bảng 2.1 cho thấy tỉ lệ SV thường sử dụng MXH từ 1 giờ đến dưới 2 giờ/ngày là cao nhất (chiếm 34.0%), và từ 3 giờ đến dưới 4 giờ/ngày (chiếm 25.8%). Đáng lưu ý là: có 5.7% SV cho biết họ thường bỏ ra trên 5 giờ/ngày để vào MXH. Lượng thời gian này là đáng báo động về một trong những dấu hiệu cho thấy nguy cơ nghiện MXH trong SV. Trong nghiên cứu của chúng tôi, kết quả cho thấy có đến trên 31.6 % SV sử dụng MXH nhiều hơn 1 giờ mỗi ngày. Khi các nhu cầu của giới trẻ không được đáp ứng một cách toàn diện thì việc ngồi nhiều thời gian trên MXH để họ học tập, tán gẫu, giải trí, tìm cảm giác mạnh thông qua các trò chơi điện tử là điều dễ hiểu. Mặc dù vậy, hiệu quả của việc đáp ứng các nhu cầu đã chiếm nhiều thời gian từ môi trường ảo đang gây nhiều ồn ào, bàn tán là điều đáng để quan tâm nghiên cứu.

Để xem xét tình trạng nghiện mạng xã hội Facebook của sv chúng tôi thu được kết quả sau:

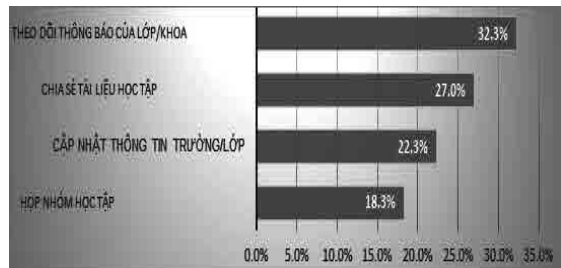
“Nói về nghiện thì tôi không nghiện Facebook lắm. Vì tôi thấy rằng Facebook nó sao sao đó, nói chung thì làm cho ta luôn sống trong một thế giới ảo....” (Sv năm 3, Khoa Kinh tế).

“Theo tôi thì điều tích cực ở đây chính là ai ai cũng sử dụng nên phổ biến rất nhiều, và từ đó thì mọi người ai cũng có thể sử dụng để tìm kiếm tài liệu học tập dễ dàng. Tuy nhiên, giới trẻ lạm dụng Facebook quá nhiều, sử dụng một cách có thể xem như là bị nghiện, nói chung là một ngày không sử dụng Facebook thì không thể nào chịu nổi, tôi cũng có thể gọi là một con nghiện. Nếu như mà cái thời gian tôi online Facebook thì tôi có thể

làm một việc gì khác như là học Tiếng Anh, đi đâu đó thì nó sẽ giúp ích cho việc học tập của tôi hơn.” (Sinh viên Nữ năm 3, Khoa Điện).

Ngoài ra, để chỉ báo trên thêm phần khách quan, nhóm nghiên cứu chúng tôi phân tích thêm về việc sử dụng Facebook cho mục đích học tập của sinh viên.

Biểu đồ 2.2. Sử dụng Facebook cho mục đích học tập

Kết quả cho thấy, sinh viên sử dụng Facebook cho mục đích học tập *Theo dõi thông báo của Lớp/Khoa* có 97/300 sinh viên, chiếm tỉ lệ 32.3%. Tiếp theo, đó là mục đích *Chia sẻ tài liệu học tập* với 81 sinh viên trả lời, chiếm 27.0%. Sau đó là *Cập nhật thông tin Trường/Lớp* và *Hợp nhóm học tập* lần lượt chiếm tỉ lệ là 22.3% và 18.3%.

Kết quả phỏng vấn sâu một sinh viên Nam, năm 3 Khoa Quản trị kinh doanh cho biết: *“Mình có thể share bài tập nhóm, những phần lý thuyết do giảng viên đưa xuống hoặc làm bài tập nhóm trực tuyến trên này, hay hướng dẫn bài tập cho bạn nữa. Những việc này mình hay sử dụng lắm...”*.

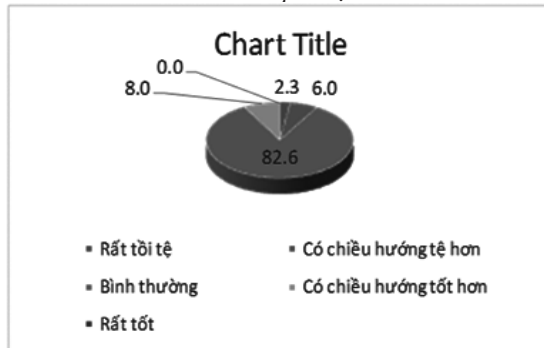
3. Ảnh hưởng của mạng xã hội đến kết quả học tập của sinh viên

Kết quả nghiên cứu của tác giả cho thấy có sự khác nhau về kết quả học tập thông qua mục đích sử dụng mạng xã hội Facebook, thay vì chỉ sử dụng mạng xã hội Facebook như một công cụ giải trí, thì đa phần các bạn vẫn sử dụng mạng xã hội Facebook như một công cụ hỗ trợ học tập, từ đó cũng ảnh hưởng phần nào đó đến kết quả học tập của sinh viên. Xem xét để đánh giá một cách khách quan nhất về sự ảnh hưởng của mạng xã hội Facebook đến kết quả học tập qua bảng sau đây.

• Mức độ thay đổi kết quả trong học tập của sv

Chúng tôi tìm hiểu mối quan hệ giữa việc sử dụng MXH Facebook có ảnh hưởng đến việc thay đổi kết quả học tập của sinh viên hay không. Kết quả thu thập thông tin từ bảng hỏi như sau:

Biểu đồ 2.3. *Mức độ sử dụng Facebook ảnh hưởng đến kết quả học*

Từ Biểu đồ 2.3 cho thấy, qua khảo sát 300 sinh viên thì có 248 sinh viên (chiếm 82,6%) cho rằng từ khi sử dụng Facebook thì kết quả học tập của họ bình thường, không có sự thay đổi gì cả, và có 24 sinh viên (chiếm 8,0%) cho rằng việc sử dụng Facebook làm cho kết quả học tập của họ có chiều hướng tốt hơn, hoặc rất tốt. Và có 18 sinh viên (chiếm 6,0%) thì cho rằng có chiều hướng tệ hơn và rất tồi tệ.

Kết quả thông tin định tính từ phỏng vấn sâu cho biết thêm:

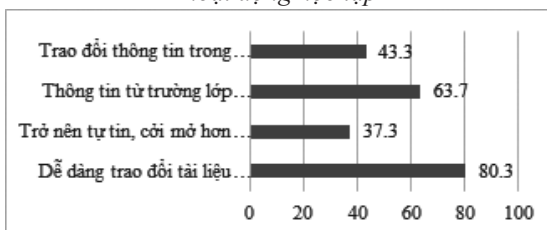
“Nói về ảnh hưởng thì không bị ảnh hưởng gì nhiều đâu. Lúc đầu mới làm quen với trang mạng này nên dành quá nhiều thời gian cho nó thì kết quả học tập hơi giảm nhưng về sau thì vẫn bình thường.” (Sinh viên Nữ năm 3, Ngành kỹ thuật).

“Lúc đầu mới sử dụng thì kết quả học tập có phần giảm nhưng mà về sau thì tôi thấy nó tăng lên” - “Hồi mới sử dụng tôi thấy nó lạ, nó mới, ngày nào cũng dành thời gian cho Facebook, ăn cũng Facebook, ngủ cũng Facebook, có khi tôi còn thức khuya sử dụng rồi sáng đi học muộn thậm chí ngồi trong giờ học tôi cũng sử dụng facebook. Nhưng mà sau này tôi không chỉ dùng nó giải trí mà còn sử dụng cho học tập nữa. Nên kết quả học tập của tôi có thay đổi là có tăng lên chút đỉnh.” (sinh viên Nam năm 1, Khoa điện).

• Tác động tích cực của mạng xã hội đối với sv

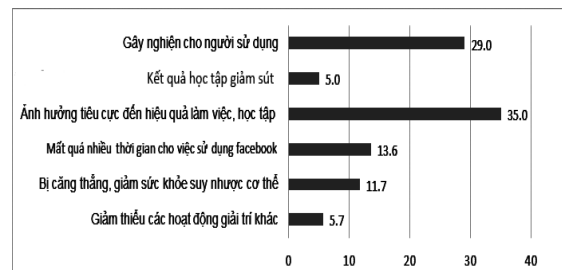
Nói về sự tác động tích cực từ Facebook đến hoạt động học tập của sinh viên thì nhóm nghiên cứu chúng tôi đã sử dụng công cụ khảo sát bằng bảng hỏi và cho kết quả sau:

Biểu đồ 2.4. *Tác động tích cực từ Facebook đến hoạt động học tập*

Qua kết quả thu được trên Biểu đồ 2.5 chúng ta thấy rằng Facebook là một trong những công cụ hỗ trợ tốt cho sinh viên trong quá trình học tập. Cụ thể: Facebook giúp cho sinh viên *trao đổi tài liệu học tập, chia sẻ kinh nghiệm* chiếm tỉ lệ 80,3%. Sau đó là sự lựa chọn của sinh viên với nội dung *Thông tin học tập được cập nhật nhanh chóng, hiệu quả* chiếm tỉ lệ 63,7%. Bên cạnh đó, môi trường học tập còn ảnh hưởng đến việc sử dụng MXH Facebook của sinh viên được thể hiện qua nhiều nội dung khác nhau.

Biểu đồ 2.5. *Tác động tiêu cực từ Facebook đến hoạt động học tập*

Có thể thấy, sinh viên là những người trẻ tuổi, có trình độ học vấn và hiểu biết, họ luôn nhận thức những cái lợi và cái hại mà mạng xã hội ảnh hưởng đến đời sống của mình. Kết quả ở bảng số liệu trên cho biết những đánh giá của người tham gia trả lời về những tác động tiêu cực mà MXH facebook mang lại đối với hoạt động học tập của sinh viên cho thấy: Rất nhiều sinh viên cho rằng tác hại nặng nề nhất được xếp ở vị trí số 1 là Facebook có thể “*ảnh hưởng tiêu cực đến hiệu quả làm việc, học tập*” chiếm 35,0%. Ảnh hưởng nặng nề tiếp theo mà sinh viên nhận thức được là MXH Facebook có thể “*gây nghiện cho người sử dụng*” (chiếm 29,0%). Có 13,6% sinh viên được hỏi cho rằng mạng xã hội làm cho họ “*Mất quá nhiều thời gian cho việc sử dụng facebook*”.

Như vậy, kết quả khảo sát cho thấy việc sử dụng mạng xã hội Facebook của sinh viên không ảnh hưởng lớn đến kết quả học. Nếu sử dụng mạng xã hội Facebook một cách hợp lý, hiệu quả, biết cân bằng thời gian sẽ giúp cho sinh viên có kết quả học tập tốt hơn. Qua bảng tương quan nhóm tác giả nhận định rằng, mạng xã hội Facebook có tác động một phần nào đó đến kết quả của sinh viên hiện nay theo hướng tích cực, giúp cho hiệu suất học tập tốt hơn.

4. Một số khuyến nghị

Một số khuyến nghị Đối với sinh viên, những người dùng Facebook nói riêng và mạng xã hội nói chung cần nâng cao kỹ năng quản lý thời

gian, hành vi của mình trong môi trường mạng xã hội: Sinh viên cần sắp xếp thời gian dành cho học tập và thời gian sử dụng mạng xã hội; lựa chọn và biết cách chọn lọc những thông tin phù hợp để phục vụ cho bản thân; tránh để các thông tin tiêu cực, những trang mạng không lành mạnh ảnh hưởng đến đời sống và hành vi của sinh viên. Đối với gia đình, cha mẹ cần dành thời gian để lắng nghe và quan tâm đến việc sử dụng mạng xã hội của con. Cha mẹ nên xây dựng một mối quan hệ tin tưởng với con cái và hơn hết, cha mẹ cần tìm hiểu vai trò mạng xã hội và hiểu rằng việc sử dụng mạng xã hội đúng đắn là có lợi cho việc thiết lập các mối quan hệ, cập nhật và trao đổi thông tin học tập. Mạng xã hội Facebook

là một phương tiện, một công cụ có cả những mặt tích cực, tiêu cực và có tác động không nhỏ tới đời sống của sinh viên nói chung và hoạt động học tập của sinh viên nói riêng. Mạng xã hội Facebook giúp sinh viên kết nối với nhiều bạn bè, cập nhật thông tin, tham gia và chia sẻ tài liệu trong các nhóm học tập. Bên cạnh đó vẫn tồn tại một số hạn chế bởi có những mối quan hệ trên Facebook chỉ là ảo, việc sử dụng Facebook quá nhiều sẽ ảnh hưởng tới công việc, học tập, sức khỏe hay gây ra một số rắc rối trong cuộc sống. Đồng thời, nghiên cứu của nhóm tác giả cũng đưa ra được kết quả rằng việc sử dụng mạng xã hội Facebook có ảnh hưởng tích cực đến kết quả học tập của sinh viên hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Huy Cương, bài viết Mạng xã hội ở Việt Nam – Một chân trời mới, 2010.
- [2]. Gia Vũ, bài viết Nguy cơ từ mạng xã hội, VNMedia.vn, 2009.
- [3]. Đỗ Nam Liên, Văn hóa nghe nhìn và giới trẻ, NXB Khoa học xã hội, TP.HCM, 2005.
- [4]. Đề tài Tác động của truyền hình đến nhận thức về lối sống của giới trẻ tại TP.HCM hiện nay, nhóm sinh viên thực hiện Lê Xuân Thái, Đào Thị Thanh Thảo, Bùi Tá Thảo Trang, giáo viên hướng dẫn ThS Tạ Xuân Hoài.
- [5]. Đề tài Mức độ sử dụng mạng xã hội của giới trẻ khu vực TP.HCM và ý nghĩa của nó đối với việc truyền thông tiếp thị – nghiên cứu của nhóm sinh viên K14 trường ĐH Dân Lập Văn Lang niên khóa 2010-2011 do nhóm sinh viên Lê Thị Lan, Nguyễn trường Giang, Lê Huy Khang, Nguyễn Thị Kim Oanh và Võ Vũ lâm Quyên thực hiện.

THE INFLUENCE OF SOCIAL NETWORKS ON LEARNING ACTIVITIES OF STUDENTS OF HUNG YEN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND EDUCATION

Abstract:

Facebook social network is used by many students for entertainment purposes and especially the purpose of learning and exchanging information. In addition to the positive impacts, at a certain angle, social networks Facebook caused negative impacts on students. The article looks at the status of using social networks and its impact on the learning activities of Hung Yen University of Technology and Education students, thereby making recommendations to help students use Facebook social network effectively. According to research results, social network Facebook helps students' lifestyles become more active, supporting students in sharing and finding learning information. At the same time, the article also shows that using Facebook social network has a positive effect on the current academic results of students. It should be noted that, students need to know how to use Facebook appropriately to maximize the benefits provided by Facebook Social Network.

Keywords: *Social network, Facebook, Student, Learning, Influence Hung Yen.*